

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200803891

Vår ref: DM238033

Dato: 27. august 2009

Høringsuttalelse til "Forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktive stoffer og radioaktivt avfall"

Norsk Industri viser til Miljøverndepartementets høringsbrev 200803891 av 15. mai 2009.

Norsk Industri ser positivt på en parallell og helst harmonisert utvikling av regelverk med resten av Europa, og mener det er viktig at Norge følger opp internasjonale forpliktelser. Norsk Industri setter også pris på Miljøverndepartementets imøtekommenhet for dialog med industrien.

Norsk Industri vil i sin høringsuttalelse fokusere på tre forhold

- Næringskonsekvenser
- Ikrafttredden og overgangsbestemmelse
- Lovtekst og grenseverdier

Næringskonsekvenser

Norsk Industri savner en mer utfyllende utredning av næringskonsekvenser som følger av forslaget. Selv om departementet i høringsmøte 18. august forklarer at de ikke finner næringskonsekvenser av betydning mener Norsk Industri at bakgrunnen for denne påstanden burde vært langt bedre dokumentert i det utsendte materialet.

Da en slik analyse av næringskonsekvenser ikke foreligger kan Norsk Industri kun kommentere konsekvensene ut fra egne, ufullstendige vurderinger.

Forutsatt at virksomheter som behøver konsesjon eller utslippstillatelse blir tilfredsstillende informert om at så er tilfelle, og virksomheten får søkt og innvilget den tillatelse til rett tid, ansees ikke næringskonsekvensene som vesentlige. Det vil derimot medføre store næringskonsekvenser dersom virksomheten vil måtte stanses i en periode som følge av at tillatelse ikke er på plass i tide. Overgangsordningene må derfor praktiseres fleksibelt.

Ikrafttredden og overgangsbestemmelse

Ikrafttredden av forskriften kan ikke skje før Miljøverndepartementet har oversikt over hvem som kommer inn under forskriften, og slik også mulighet til å informere de det gjelder.

Overgangsordninger må gjøres mer utfyllende. Industrien vil få store problemer dersom den ikke får levert fra seg spesialavfall til deponi, fordi deponiene sitter uten konsesjon til å ta imot avfallet. På den annen side trenger deponiene tid på seg til å hente inn nødvendige konsesjoner. Store mengder avfall risikerer å hope seg opp på mindre egnede midlertidige lagre. Derfor må deponier for spesialavfall kunne gis midlertidige konsesjoner for å deponere avfall med lavere verdier enn det som fremgår av vedlegg 1B.

Søknadsfristen innen utgangen av 2011 er etter vår mening for kort. Dette gjelder særlig for virksomheter som trenger utslippstillatelse etter § 4. Norsk Industri frykter at konsekvensanalyser fra berørte bedrifter ikke vil foreligge innen søknadsfristen, slik det kreves etter forurensingslovens § 13. Det er høyst usikkert om det er tilgjengelig tilstrekkelig kapasitet på konsulenter med riktig fagkunnskap for å gjennomføre konsekvensanalyser på samtlige berørte selskap, innen den foreslåtte tidsrammen.

Eksisterende tillatelser etter strålevernlovgivningen er foreslått gyldige ut 2012. Vår vurdering er at regelen heller bør være at tillatelser som allerede er gitt står ved lag, og at strålevernmyndigheten kan fastsette at virksomheten må innhente ny tillatelse etter forurensingsloven innen en nærmere fastsatt frist. Dette er systemet i forurensingsloven § 86.

Lovtekst og Grenseverdier

Norsk Industri ønsker en mer praktisk tilnærming for industrivirksomhet som har utslipp av naturlig forekommende radioaktivt materiale (NORM), enn kun grenseverdier. Dette står også anbefalt i EU kommisjonens "Radiation protection 122, Practical use of the concepts of clearance and exemption, Part II."

I følge UNSCEAR 2000 og ICRP Publication 75 skal arbeidere og samfunnet forøvrig ikke utsettes for henholdsvis mer enn 1 mSv/år og 0,3 mSv/år. Erfaringene man har med aktiviteter som gir eksponering for NORM, indikerer at dosen en innbygger som bor nær industrien med NORM utslippet, får generelt ikke er mer enn et par mikrosievert per år (i de mest ekstreme tilfeller rundt 100 µSv/år) [se *Sources and Effects of Ionizing Radiation, Volume I: Sources*, United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation UNSCEAR 2000 Report to the General Assembly, with Scientific Annexes, United Nations, New York (2000).]

I gjeldende regelverk står det i merknad til § 2 at "Radioaktive stoffer som naturlig forekommer i miljøet, og som ikke er oppkonsentrert som følge av menneskelig aktivitet, eller naturlig forekommende ikke-ioniserende stråling, er ikke regulert i denne forskrift." En rekke virksomheter, som sement, metall og gjødsel, har utslipp av ikke oppkonsentrert NORM, fra innsatsfaktorer i produksjonen. Det vil være en lite hensiktsmessig bruk av ressurser dersom denne typen virksomheter må gjøre konsekvensutredninger og søke utslippstillatelse på linje med andre utslipp. Grensene virker heller ikke som de er tilpasset industri som håndterer store volumer, siden tillatelsesgrensen for utslipp over konsentrasjonsgrensen er satt til 100 Bq. Det vil si at dersom råmaterialer som fosfat (gjødselindustri), ilmenitt (titanoksid og jern) eller kalkstein (sementproduksjon) med en konsentrasjon på 110 Bq/kg (dvs over konsentrasjonsgrensen), så kan virksomheten kun slippe ut 90 gram før det må søkes om tillatelse.

Substitusjon for fosfat, ilmenitt eller kalkstein er ikke et alternativ for å komme under grenseverdien, og at produksjon ikke skal foregå i Norge, er tross alt ikke realistisk. Følgelig må det forventes at søknader om utslipp av ikke oppkonsentrert NORM fra landbasert prosessindustri alltid vil innvilges.

Det er særlig med tanke på dette at plikt om søknad synes særlig unødvendig.

IAEA Safety Guide No. RS-G-1.7, Application of the concepts of exclusion exemption and clearance, 2004 setter grenseverdien for aktivitetskonsentrasjonen til Uran og Thorium nuklider til 1Bq/g. Norsk Industri stiller seg derfor spørrende til hvorfor grenseverdien for U_{nat} og Th_{nat} er satt til en tittel av dette i vedlegg II.

Norsk Industri ønsker også klarhet i om hvordan masser med naturlig radioaktivitet mellom fritaksgrense og unntaksgrense og som graves ut fra en lokalitet skal slutttdisponeres. Norsk Industri ønsker også en klarhet i hvordan import av radioaktive masser til Norge eksempelvis en engelsk plattform bringes til Norge for opphugging og sanering, vil foregå.

Med vennlig hilsen

Trygve Østmo
Direktør Miljø/HMS
Norsk Industri

Axel Hammer
Rådgiver
Norsk Industri